

PIELAVEDEN LUKION OHJAUSSUUNNITELMA LOPS 2021

Ohjaustoiminta muodostaa lukion toiminnassa kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Lukiossa opinto-ohjausta järjestetään opintojaksoina 2*2 opintopisteen opetuksena, yksilöohjauksena ja pienryhmäohjauksena. Ohjauksen tehtävänä on edistää koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa ja opiskelijoiden hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä. Pohjana ohjaukselle on OPH:n hyvän ohjauksen kriteerit, joihin voi tutustua oheisesta linkistä: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/hyvan_ohjauksen_kriteerit.pdf.

Opinto-ohjaajan työn eettiset periaatteet

Ohjaussuunnitelman pohjana on myös Suomen opinto-ohjaajien määrittämät ohjauksen eettiset periaatteet <https://www.sopo.fi/yhdistys/eettiset-periaatteet/>

Opinto-ohjauksen tavoitteena on tukea ohjattavaa koulutukseen, opiskeluun, uravalintaan ja tulevaisuuteen liittyvien kysymysten käsittelyssä. Opinto-ohjauksen tarkoituksena on auttaa ohjattavaa ymmärtämään omaa tilannettaan ja kohtaamaan elämänsä haasteita.

Opinto-ohjauksen peruseriaatteina ovat ohjattavan kunnioittaminen sekä ohjattavan hyvinvoinnin ja tasa-arvon edistäminen.

Opinto-ohjaajan keskeisiä työvälineitä ovat hänen oma persoonansa ja ohjauksellinen asiantuntijuutensa.

Itsemääräämisoikeus

Opinto-ohjaaja kunnioittaa ohjattavan itsemääräämisoikeutta. Opinto-ohjaaja tuo vaihtoehtoja esille monipuolisesti ja kunnioittaa ohjattavan omia valintoja.

Totuudellisuus

Opinto-ohjaaja toimii rehellisesti ja hienotunteisesti. Opinto-ohjauksessa annettavan tiedon on oltava ajankohtaista, monipuolista ja tiedon kriittiseen arviointiin ohjaavaa. Ohjausmateriaalin tekijä on tuotava esiin.

Luottamuksellisuus

Opinto-ohjaus on luottamuksellista. Luottamuksellisuus on säilytettävä myös muuttuvissa ohjausympäristöissä. Tietoja voidaan luovuttaa, mikäli se on ohjattavan edun kannalta välttämätöntä. Tällöin pyritään ensin keskustelemaan ohjattavan kanssa. Tietojen luovutuksessa noudatetaan voimassa olevia lakeja.

Riippumattomuus

Opinto-ohjaajan on tiedostettava omat arvonsa sekä yhteiskunnan ja muista kulttuureista tulevien arvoja, jotta hän voi antaa eettisesti kestävästä ohjauksesta. Opinto-ohjaaja tiedostaa omien, työyhteisönsä ja muun yhteiskunnan odotusten vaikutukset työhönsä.

Ammattitaidon kehittäminen

Opinto-ohjaaja arvioi ja kehittää omaa työtään. Hän huolehtii ammattitaitonsa päivittämisestä osallistumalla täydennyskoulutukseen ja hankkimalla ajantasaista tietoa.

Yhteistyö

Opinto-ohjaajan työ edellyttää yhteistyötä koulun sisällä ja ulkopuolella eri toimijoiden kanssa. Opinto-ohjaaja kykenee moniammatilliseen yhteistyöhön ja arvostaa muiden ammattitaitoa ja osaamista.

Lukion ohjaussuunnitelma

Ikäluokkaohjaajat, opinto-ohjaaja, apulaisrehtori ja rehtori muodostavat tiimin, jonka toimesta tarvittava ohjaustoiminta järjestetään. He jakavat myös ohjausvastuun ikäluokkien ohjaamisesta.

Lisäksi lukion ohjaustoimintaan osallistuu kaikki lukion opettajat ja ohjaushenkilöstöön kuuluvat sekä kuraattori, terveydenhoitaja ja psykologi. Rehtoreilla, opinto-ohjaajalla ja ikäluokkaohjaajilla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Opettajan tehtävänä on ohjata opiskelijaa opettamansa oppiaineen opiskelussa sekä auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisen valmiuksiaan. Opiskelijaa tulee ohjata suunnittelemaan oma henkilökohtainen opiskelusuunnitelmansa ja seuraamaan sen toteutumista. Opiskelijan tulee saada opinto-ohjausta opiskelun tueksi ja valintojen tekemiseksi siten, että hän pystyy suunnittelemaan lukio-opintojensa sisällön ja rakenteen omien voimavarojensa mukaisesti. Uuden opetussuunnitelman myötä wilmaan tulee täytettävät lomakkeet, joissa suunnitelmia käydään läpi.

Lukio-opiskelusta ja lukio-opintoihin hakeutumisesta tiedotetaan perusopetuksen päättövaiheessa oleville oppilaille, heidän huoltajilleen, oppilaanohjaajille ja opettajille. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään oppilaitoksen toimintaan sekä lukio-opiskelun ohjeisiin ja menettelytapoihin.

Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä kehitetään ja ylläpidetään lukio-opintojen ajan. Opiskelijoiden opiskelun ja hyvinvoinnin seuraamisesta ja tukemisesta huolehditaan yhteistyössä kotien kanssa. Opiskelijoiden opinto-ohjelmat tarkistetaan säännöllisesti sekä seurataan heidän opintojensa etenemistä. Moniammatillisesti ohjaustukena toimivat myös kuraattori, koulupsykologi, erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja sekä koulun ulkopuoliset sidosryhmät. Heidän ammattitaitonsa avulla saadaan syvyyttä ja vaikuttavuutta ohjaustyöhön.

Opiskelijan opintosuunnitelmat ja opintojaksovalinnat vaikuttavat yo-kirjoituksissa kirjoitettaviin aineisiin. Opintojaksovalinnat ja yo-kirjoitusten tulokset vaikuttavat jatko-opintoihin. Alkaville opintosuunnitelmat tehdään heti lukuvuoden alussa. Ensimmäisen vuoden keväällä opintosuunnitelmat päivitetään, mielellään joko ennen hiihtolomaa tai välittömästi sen jälkeen. Päivityksen yhteydessä on luontevaa tehdä 2. vuoden kurssivalinnat. Tuolloin yksilöohjauksessa aloitetaan viimeistään myös yo-kirjoitusten sekä jatko-opinto ja urasuunnitelman tekeminen.

Jatkavien kanssa opintosuunnitelmia päivitetään joko heti joulun jälkeen tai 5-jaksojärjestelmässä 3. jakson jälkeen, jolloin on vielä mahdollisuuksia jäljessä olevissa opinnoissa tarvittaessa korjata suuntaa ja varmistaa valmistuminen 3. vuodessa tai muun aikataulun mukaisesti. Yo-kirjoitussuunnitelmaa pitää saada täsmennettyä tuossa vaiheessa, samoin jatko-opintojen ja uratavoitteiden miettiminen saadaan kunnolla käyntiin. Tällöin tehdään jatkavien kanssa jaksovalinnat viimeiselle vuodelle (ja aikataulun miettiminen valmistumisessaan viivästyville) on hyvä tehdä tuossa vaiheessa.

Abeille on oltava heti alkusyksystä opintojen läpikäynti ja aikatauluttaminen, mahdolliset opintojaksomuutokset ja yo-kirjoitusten lopulliset päätökset. Lisäksi otetaan opiskelijan jatko-opinnot ja urasuunnittelu aktiiviseen ajatteluun ja päätösten tekemiseen. Opinto-ohjaaja ja ikäluokkaohjaaja sopivat työnjaosta keskenään lukuvuoden alussa.

Opiskelijoiden suunnitelmia täytyy myös päivittää ja osalla opiskelijoista päivitys kerran lukuvuodessa voi riittää yllä olevan hahmotelman mukaisesti, mutta osa tarvitsee tiiviimpää päivitystä. Jatkossa wilmaan tulevat suunnittelusivustot helpottavat opiskelijan suunnittelutyötä. Korkeakouluyhteistyötä (AMK ja yliopistot) tehdään sekä niihin tutustumisten että niissä suoritettavien opintojaksojen kautta. Lisäksi korkeakouluopiskelijoiden vierailut lukiolla on koettu hyväksi tutustumisvaihtoehdoiksi opintoihin tutustuttaessa.

Jatko-opintojen ja urasuunnittelun suhteen yksilölliset tarpeet vaihtelevat paljon; Osa tietää mihin haluaa ja miten tavoitteensa saavuttavat, osa tietää mihin haluaa (ainakin suurin piirtein), mutta ei tiedä mitä pitäisi valita ja tehdä suunnitelmiansa toteuttamiseksi. Opiskelijan ohjaamista tulevan uran ja jatko-opintojen suhteen tehdään yksilöohjauksen ja pienryhmäohjauksen avulla. Järjestetään mahdollisuus myös tutustumisiin opiskelu- ja työpaikkoihin. Tutustumiset ovat tärkeitä tulevaisuuden suunnittelun kannalta. Jos opiskelija ei jostain syystä tee työtä tavoitteensa eteen, häntä tulee kannustaa tavoitteissaan ja ohjata tarvittaessa saamaan tukea suunnitelmilleen tukihenkilön avulla. Tukihenkilönä voi toimia toinen opiskelija, opettaja, opinto-ohjaaja tai nuorisotyöntekijä/ etsivä nuorisotyöntekijä. Osalla opiskelijoista valinta tai hakukohde on epäselvä vielä yhteishaun lähestyessä. On muistettava, että jatko-opiskelu ja urasuunnittelu eivät ole samoja asioita, molempia suunnitelmia tarvitaan opiskelijan tulevaisuuden miettimisessä. Lukion jälkeen jatko-opiskelusuunnitelma on keskeinen ammattiin opiskelun näkökulmasta. Urasuunnittelulla selkiytetään opiskelijan tulevaisuuden työtoimintaa ja urasuunnittelua.

Pienryhmäohjauksen kehittäminen auttaa ohjaukseen tarvittavan ajan käytössä, mutta jokaisen opiskelijan kanssa on hyvä kirjoittaa suunnitelmat auki henkilökohtaisesti opiskelijan toimesta. Wilmassa tulee jatkossa olemaan ohjaukseen lomakepohjat, johon opiskelijat voivat kirjoittaa opiskeluunsa ja tulevaisuuteensa liittyviä suunnitelmiaan. Näin opo, ikäluokkaohjaajat ja rehtorit pystyisivät seuraamaan yhdessä opiskelijan kanssa tämän edistymistä opinnoissaan ja suunnitelmien toteutumista.

Oppivelvollisuuden laajeneminen

Suomessa oppivelvollisuus koskee jatkossa alle 18 vuotiaita. Kuntien on seurattava omien valmistuneiden opiskelupaikkojen saantia ja opintojen etenemistä. Opinto-ohjaajat seuraavat opiskelijoiden opintojen etenemistä ja opiskelupaikan vastaanottamista. Niissä tapauksissa, joissa oppivelvollisen opinnot eivät etene ja / tai hän on siirtymässä toiseen oppivelvollisille tarkoitettuun koulutukseen, on oltava tarkkana, että suunnitelmat toteutuvat. Tähän voidaan tarvita perusseurannan lisäksi moniammatillista työtä ja huoltajien ja opiskelijan kanssa tehtävää työtä useilla eri kokoonpanoilla.